

Her Şey Muhammed: Aynu'l-Kudât'ın* Yazılarında Peygamber Tasviri

Mohammed RUSTOM

من بنده قرآنم اگر جان دارم
من خاک ره محمد مختارم

گر نقل کند جز این کس از گفتارم
ببزارم ازو وزین سخن ببزارم

– مولوی

*Yaşadığım sürece, Kur'ân'ın kölesiyim,
Muhammed Mustafa'nın yolunun tozuuyum,*

*Kim benden bundan başka bir söz nakledecek olursa,
Ondan da şikâyetçiyim, o sözden de şikâyetçiyim.*

Mevlânâ¹

¹ * Makaleme yaptıkları yorumları için Hany Ibrahim, Joseph Lombard ve Oludamini Ogunnaike'ye teşekkür ederim. Bu meşhur dörtlüğün açıklamasına ya da farklı bir tercümesine ulaşmak için Ibrahim Gamard ve Rawan Farhadi'nin vazgeçilmez eserine başvurunuz. (trans. and ed.), The Quatrains of Rumi (San Rafael, CA: Sufi Dari Books, 2008), 2–3.

Giriş

Çok iyi bilindiği üzere, Mevlânâ Celâleddîn Rûmî (ö. 1273) büyük bir Peygamber âşığıdır. Bu durum yazının başındaki sözlerde en güzel şekilde ifade edilmiştir. Hem Mevlânâ'nın yazılarındaki ve hem de diğer mutasavvıf yazarların² çalışmalarındaki Peygamber'e adanmışlığa dair bilgimize dayanarak burada bilinmesi gerektiği şekilde henüz bilinmeyen bir başka büyük Peygamber âşığından bahsetmek isterim. Onun adı Ebû'l-Me'âlî 'Abdullah Miyâncî'dir ve "Aynu'l-Kudât" olarak tanınmaktadır. 1097 yılında doğmuş ve 34 yaşındayken sözde sapkınlıktan dolayı 1131 yılında öldürülmüştür.³

Aynu'l-Kudât, Ahmed Gazzâlî'nin⁴ (ö. 1126) en önemli mürididir ve yirmili yaşlarının sonlarına doğru mürşit olmuştur. Onun, İslâm tarihinde oldukça gelişmiş ve metafiziksel formdaki tasavvuf prensiplerini ortaya koyan ilk mutasavvıf yazar olduğu kolaylıkla söylenebilir. Bu nedenle teorik nuranî bilgi (nazarî irfan) geleneğinin öncülüğünü yapması nedeniyle genellikle İbn-i Arabî (ö. 1240) ve takipçileri ile bağdaştırılır.⁵

2 Bkz. Annemarie Schimmel, *And Muhammed is His Messenger: The Veneration of the Prophet in Islamic Piety* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1985).

3 Omid Safi, *Aynu'l-Kudât'ın ölümünün gerçek nedeninin tamamen siyasi olduğunu akıllı bir şekilde göstermiştir. Bkz. The Politics of Knowledge in Premodern Islam* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 2006), bölüm 6.

4 Ahmed Gazzâlî'nin hayatı ve düşünceleri üzerine yapılmış çığır açan çalışma piyasada: Joseph Lombard, *Ahmad al-Ghazali, Remembrance, and the Metaphysics of Love* (Albany: State University of New York Press, 2016).

5 Aynu'l-Kudât'ın hayatı ve öğretilerine giriş Mohammed Rustom'in, *Inrushes of the Spirit: The Mystical Theology of 'Ayn al-Qudat* (forthcoming) bulunabilir. Felsefî tasavvufî geleneğin İbn-i Arabî'den itibaren yapılmış bir araştırması için bkz. Rustom, "Philosophical Sufism," in *The Routledge Companion to Islamic Philosophy*, edited by Richard Taylor

Onun yazıları kendisinden sonra gelen, Feriüddin Attâr (ö. 1220) ve Mevlânâ gibi Fârisî mutasavvıf şairlerin fikirleri, mevzuları, mecazları ve tasvirleri ile doludur. Muhakkak ki Aynu'l-Kudât'ın öğretilerinin en önemli yönü ilâhî aşk ve ilâhî güzellik üzerine yaptığı vurgudur. Bu da onun neden sıklıkla "âşıklar sultanı" olarak ifade edildiğini açıklamaktadır.⁶

Aynu'l-Kudât'ın yazılarındaki bir diğer önemli mevzu ise "Nûr-i Muhammedî"dir. Bu fikir kendisinden öncekilerden farklı olarak Aynu'l-Kudât tarafından doktrinsel bir tutumla geliştirilmiştir ve bizim "Muhammedoloji" (Muhammed Bilimi) dediğimiz şeyle yakın ilgilidir. Aynu'l-Kudât'ın Peygamber'in evrensel fonksiyonuna dair anlayışı ile "îman" ve "îmansızlık" kavramlarına yönelik rolü bu yazının kapsamı dışında kalmaktadır.⁷ Bu nedenle, yazının devamında Aynu'l-Kudât'ın dünya görüşü üzerinde Peygamber'in kapladığı yere dair şeyler anlatan birkaç geniş vurguya değinilecektir.

Şeref

Peygamber'in Allah'ın gözünde özel bir derecesinin olduğu hakkındaki köklü geleneği izleyerek, Aynu'l-Kudât dikkatini bu kutsal şerefine hem kaynağı hem de etkilerini açıklamak üzerine yoğunlaştırmıştır. Bir bölümde, "*Dinle! Duymadın mı ki İbrâhîm tatmanın, Mûsâ haz almanın, Muhammed ise tatlılığın sahibidir?*"⁸ demektedir. Tatlılık, tat-

and Luis Xavier López-Farjeat (New York: Routledge, 2016), 399–411.

6 İlginç biçimde Arapça yazar mutasavvıflar arasında bu etiketin Arapça versiyonu (âşıklar sultanı) 'Umar İbn al-Farid (ö. 1235). için kullanılmıştır. Bkz. Th. Emil Homerin, *Passion Before Me, My Fate Behind: Ibn al-Farid and the Poetry of Recollection* (Albany: State University of New York Press, 2011), ix.

7 Bunun için, bkz. Rustom, 'Ayn al-Qudat: The Seeker and the Sought (Cambridge: Islamic Texts Society, forthcoming), chapter 3.

8 'Aynu'l-Kudât, *Temhidat*, edisyon 'Afif 'Usayran

ma ve haz almadan daha kıymetlidir, tıpkı “Balı görmek bir şeydir, balı tatmak ise başka ve bal olmaksa bambaşkadır.”⁹ sözünde olduğu gibi. Bu risâlet tatlılığı, Muhammed’in evrensel düzenin varlığının temel gayesi olmasından başka bir şeyden kaynaklanmaz. Tıpkı Aynu’l-Kudât’ın bize hatırlattığı gibi “Bütün mevcudat (varlık) Muhammed için (onun hatırına) yaratıldı.”¹⁰ Aynu’l-Kudât aynı zamanda Allah yolunun yolcularının benliklerinden Allah’a doğru yol aldıklarından da bahsetmektedir ve Peygamber Allah tarafından onlar için gönderilmiştir.¹¹ Yani O, sadece varlığın gayesi değil, aynı zamanda Allah’ın yarattıklarının kendisine ulaşmasına aracılık eden bir vâsıtaadır da.

Ey Muhammed! Biz sana bilmediğini öğrettik: “Allah sana Kitab’ı ve hikmeti indirmiş ve sana bilmediğini öğretmiştir. Allah’ın lütfu sana gerçekten büyük olmuştur.” (Nisâ, 113).¹² Ey Muhammed! Bizim ahlâkımızla ahlâklan ve sana verdiğimiz lütuf ve güzel ahlâktan sen de âcizlere bolca dağıt ki, seni gören Bizi görmüş olur ve sana uyan Bize uymuş olur. Bu, “Kim Peygamber’e itaat ederse Allah’a itaat etmiş olur.” (Nisâ, 80) ve “O size bilmediklerinizi öğretir.” (Bakara, 151) âyetlerinin mânâsıdır.¹³

(Tehran: Intisharat-i Manuchihri, 1994), 310, § 408. Aynu’l-Kudât’ın yazılarından bu makalede gösterilen tüm tercüme alıntısıdır. Nadir modifikasyon Rustom tarafından yapılmıştır. Inrushes of the Spirit. Bu bölümleri Inrushes of the Spirit kitabında bulmak için kitabın “tercüme edilmiş metinler” indeksini bakınız.

9 ‘Aynu’l-Kudât, Temhidat, 311, § 408.

10 ‘Aynu’l-Kudât, Temhidat, 180–181, § 238.

11 ‘Aynu’l-Kudât, Temhidat, 310, § 395.

12 Tercüme bazı modifikasyonlarla Kur’an’dan alınmıştır: The Study Quran: A New Translation and Commentary, edited by Seyyed Hossein Nasr, Caner Dagli, Maria Dakake, Joseph Lumbard, and Mohammed Rustom (New York: HarperOne, 2015).

13 ‘Aynu’l-Kudât, Temhidat, 185, § 242.

Peygamber de aynı zamanda Allah’a doğru yol almıştır. Ne var ki bu yolculuk onun için tamamlanmıştır ki, bu da onu Mûsâ gibi büyük peygamberlerin de dahil olduğu diğer yaratılmışlardan ayırmaktadır:

Mûsâ hakkında; “Geldi.” (A’râf, 143) -“o geldi”- dendi; Mustafa hakkında; “O götürdü.” (İsrâ, 1) -“Onu getirdik”- dendi. “Gelmek” ile “getirilmek” aynı değildir. Peygamberler Allah’ın adıyla ya da sıfatlarıyla yemin ettiler. Fakat Allah Mustafa’nın nefsi, başı, saçları ve yüzü ile yemin etti: “Senin hayatına andolsun ki,” (Hicr, 72), “Kuşluk vaktine andolsun! Sükûna erdiği zaman geceye andolsun!” (Duhâ, 1-2). Mûsâ’ya dendi ki: “Dağa bak.” (A’râf, 143). Mustafa’ya dendi ki: “Biz sana bakıyoruz -sen de tamamen Bize bak.”: “Rabb’inin gölgeyi nasıl uzattığını görmedin mi?” (Furkân, 45).¹⁴

Nur

“Vücut” cihetinden içimizden biri olmakla beraber, Aynu’l-Kudât Peygamber’in doğasının beşeri hâllerle karıştırılmaması konusunda ısrarlıdır:

Yazık! Her kim ki Mustafa’nın pürü pak ruhuna “insan” derse îmansızdır. Allah’tan duy: “‘Bir insan mı bizi doğru yola götürecekmiş?’ dediler. İnkâr ettiler.” (Teğâbun, 6). Başka bir yerde, dedi ki: “İçimizden bir insana mı uyacağız? O takdirde biz mutlaka şaşkınlık ve delilik içinde oluruz.” (Kamer, 24). Bu beşeriyetten arı bir ruhtur ve bu dünyadan hürdür. “Ben yalnızca sizin gibi bir beşerim.” (Kehf, 110) ifadesi bu dünyadan olmayan bir vücut çerçevesini ifade etmektedir.¹⁵

14 ‘Aynu’l-Kudât, Temhidat, 20, § 31.

15 ‘Aynu’l-Kudât, Temhidat, 164–165, § 220.

Mademki Peygamber normal beşer vasıflarıyla ve vücut yapısıyla karakterize edilmeli, o halde neden bu dünyada vücut içinde bir kişi olarak görünüyor? Aynu'l-Kudât'a göre bu sorunun cevabı çok net: "Peygamber vücut içinde görünüyor çünkü insanlara gönderildi. Öte yandan, kendi halinde o bir nurdur ve bu bile onun içinde bulunduğu bedenın sıradan bir beden olmadığını ifade etmektedir."

Yazık! Âlemlerin büyük bir karmaşa ile yerle bir olacağını söylemeye dilim varmıyor. Sehl b. Abdullah'ın¹⁶ dediklerine bak: "İnsanlık perdesi altında, Mustafa onlara benzemek için bir vücut içinde göründü." Öyle yapmasaydı kalbi yine de nurdur; nurun cismanî vücut ile ilgisi ne? "Size Allah'tan bir nur ve apaçık bir Kitap da gelmiştir." (Mâide, 15). Öyleyse o bir nur değil de sadece bir vücut olsaydı "Onların sana baktıklarını görürsün, bakarlara ama göremezler." (Enfâl, 198), bu durum için açıklayıcı olmazdı. Eğer sizin ya da benim gibi bir vücudu olsaydı gölgesi olmaz mıydı, tıpkı bizim gibi? "Yürürdü ve gölgesi yoktu."¹⁷

Peygamber'in sadece vücudunu görüp de onun hakikatini nur olarak göremeyenler Aynu'l-Kudât tarafından Kur'ân'ı okurken ancak onun yazıldığı siyah mürekkebi görenlere benzetilmektedir. Harflerin karanlık yapısı ile körleşerek taşıdıkları mânânın aydınlığını göremezler.

16 Bu ilk dönemler meşhur mutasavvıflardan Sehl el-Tusterî'ye (ö. 896) yapılmış bir atıftır. Onun fikirleri üzerine bir çalışma için bkz. Gerhard Böwering, *The Classical Vision of Existence in Islam: The Qur'anic Hermeneutics of the Sufi Sahl al-Tustari* (d. 283/896) (Berlin: de Gruyter, 1980).

17 'Aynu'l-Kudât, *Temhidat*, 248, § 326.

Kur'an'da, "Size Allah'tan bir nur ve apaçık bir Kitap da gelmiştir." (Mâide, 15) bölümünü hiç okumadın mı, ya da duymadın mı? Muhammed'e "nur" ve Allah'ın kelâmı olan Kur'ân'a, "nur" demektir: "Onunla birlikte gönderilen nura uyanlar." (Arâf, 157). Kur'an'da beyaz sayfa üzerinde siyah harfleri görürsünüz, ama kâğıt, mürekkep ve satırlar nur değildir!¹⁸

Aynu'l-Kudât bizlere hemen diğer peygamberlerin de nur olarak anlaşılması gerektiğini hatırlatıyor. Fakat Muhammed daha parlaktır. "Dostum! Bütün peygamberler nurdur, fakat Muhammed onların tamamından daha fazla nurdur."¹⁹ Aynı zamanda, onun nuru sabit değildir. Hatta gittikçe ışığı artmaktadır, zira onun nuru Allah'ın nurundandır ki, o da sonsuzdur:

Mustafa nur olduğuna göre bu ifade nedir? "Rabb'imiz! Nurumuzu tamamla." (Tahrîm, 8). Eğer bu söze inanmıyorsan bu dua nedir? "Rabbim, yüzüme nur ver, bedenime bir nur, kalbime bir nur, organlarıma bir nur ve kemiklerime bir nur." Nur ne kadar artarsa kişi daha fazlasını talep etmelidir. "Rabb'imiz! Nurumuzu tamamla." Burada Allah'ın nuru isteniyor, O'ndan başka bir nur değil.²⁰

18 'Aynu'l-Kudât, *Temhidat*, 2, § 2. Cf. *Temhidat*, 348, § 461: "Bu dünyadan bildireceğin ne var?! Bu duraktan Mustafa'nın nuruna doğru olan uzaklık, siyahtan beyaza, harekettten istirahate gitmek gibidir. Bütün yolcular hükümdarlığın ve krallığın dünyasına sâdik kalan birine ulaştılar. Bazıları Onu Ahmed'in nuru olarak tanıdı ve bazıları da kendi kendine yeten güzellik olarak (cemâl-i samedî)."

19 'Aynu'l-Kudât, *Temhidat*, 322, § 422.

20 'Aynu'l-Kudât, *Temhidat*, 323, § 423. Cf. *Temhidat*, 323, § 423: "Yazık! Mustafa nur olanladır. Dostum! 'O nur üzerine nurdur.' (Nûr, 25)." "Bu tartışmanın mânâsı ne?" dediğini biliyorum. Mânâ, "Onu gören Beni görür."dür.

Aşk

Kur'ân'ın 48. sûresinin 2. âyetinde, Allah, Muhammed'in "günah"ından söz etmektedir. Bu, tarih boyunca İslâm teologlarını zorlamıştır, özellikle de "günah" ibaresi Peygamber'e yönelik olunca. Çünkü bu durum Peygamber'in şaşmazlığına yönelik köklü İslâmî inançla çelişmektedir. Bu noktada teologlar alanı belirlemek adına pek çok yaratıcı yaklaşımlar ortaya koymaktadırlar.²¹ Aynu'l-Kudât da bu tartışmaya katılır. Ona göre söz konusu günah Peygamber'in yaptığı ya da yapmadığı şeylerle alâkalı değildir. Onun "günah"ı doğru zamanda doğru yerde olmanın sonucudur:

Vah, yazık! İblis'in günahı Allah'a olan aşkıydı!²² Mustafa'nın günahı neydi biliyor musun? Onun günahı, Allah'ın ona olan aşkıydı! İblis'in Allah'a âşık olması onun günahıydı ve Allah'ın Peygamber'e âşık olması ise Peygamber'in... "Tâ ki Allah geçmiş, gelecek günahlarını bağışlasın." (Fetih, 2) cümlesi bu mevzunun işaretidir.²³

Başka bir açıdan bakıldığında, Aynu'l-Kudât, Allah'ın Muhammed'e aşkının tarzı üzerine de önemli bir vurgu yapmaktadır. Hakikatte o aşk O'nun kendi Zât'ıdır. "Allah'ın Mustafa'ya olan aşkı aynı zamanda kendisine olan aşkıdır."²⁴ ifadesinde yer aldığı gibi... Bu duruş net olarak ifade eder ki, Allah'ın Peygamber'e âşık olduğu fikrine kapılanlar gerçekte yanılmaktadır. Allah tek varlık olduğuna göre ve Peygamber'in kendisi de "Beni gören Hakikati görür." dediğine göre Allah'ın Muhammed'e sevgisi aslında Kendisine olan sevgisidir.

Yazık! Ey bu sözleri duyan! Mustafa'nın ruhuyla, insanlar Allah'ın yaratılışa olan lütfu ve aşkını kendileri için sandılar. Yaratılış için değildir. Daha ziyade Kendisi içindir. Âşık sevgilisine bir hediye verdiğinde ve ona karşı nazik davrandığında bu nezaketi sevgilisine gösterdiğinden çok kendine olan sevgisinden gösteriyordur. Yazık! Bu sözlerden sen Allah'ın Mustafa'ya olan aşkını Mustafa için sandın. Fakat bu aşk Kendisi içindi. O ulu kişinin ne dediğini duymadın mı? "Allah kendisine öylesine âşık ki, kimseyi umursamıyor ve hiç kimseye meyletmiyor." Oysa insanlar onu Allah'ın sevgilisi sanırlar. Eğer istersen Şeyh Şiblî'den dinle: "Rabb'im! Kimin içindin?" Allah cevap verdi: "Hiç kimse." Tekrar sordu: "Rabb'im! Kimin içinsin?" Cevap verdi: "Hiç kimse." Tekrar sordu: "Kimin için olacaksın?" Cevap verdi: "Hiç kimse."²⁵

Yine de Allah'ın Peygamber'e aşkı şeklinde zuhur eden kendine yönelik aşkında pek çok büyük sır vardır. Peygamber İlahî bakışın objesi seçilmiştir. Onu görüp ondan Kendini görmesine rağmen, diğerleri hakikatte Muhammed'i görülmesi gerektiği gibi görmezler.

Allah ancak kendisine âşıktır. Bu cihetle ben derim ki, O'nun Mustafa'ya olan aşkı aynı zamanda kendisinedir. Yazık! Bu sözleri dinle ve ruhunun kulağı ile işit: Allah Mustafa'yı sever. Bütün vücudunda gelenler ve hazineler arasından ona baktı ve onu hisseden varlıklardan gizledi. O ulu kişiden duymadın mı? "Tüm dünya Allah'ı bilir, fakat O'nu tanımaz. Muhammed'i ise bilmez ve tanımaz."²⁶

21 Yaklaşımların çeşitliliği için, bkz. Joseph Lumbard'ın The Study Quran'daki âyetlere şerhi, 1248.

22 İblis'in Allah aşkı ve bunun kozmik sonuçları. Bkz. Rustom, 'Aynu'l-Kudât, bölüm 3.

23 'Aynu'l-Kudât, Temhidat, 229, § 297.

24 'Aynu'l-Kudât, Temhidat, 218, § 279.

25 'Aynu'l-Kudât, Temhidat, 217, § 278.

26 'Aynu'l-Kudât, Temhidat, 220-221, § 282.

*"Hakk'ın rızasının temiz eteğine yapıştım, ne olursa olsun!
Mustafa'nın ayağının toprağına sarıldım, ne olursa olsun!
Zuhurat ve cevaplara güç kuvvet yetiremeyip şaşırıp kalınca
Allah'ın lütuf dergâhına/katına sığındım, ne olursa olsun!"*

Kapanış

Peygamber'in Aynu'l-Kudât'taki tasvirine yönelik bu kısa araştırmayı tamamlarken, bazı insanların Peygamber'i kabul etmesi, bazılarının ise etmemesinin ardındaki sebebe dair Aynu'l-Kudât'ın sözlerine bakmak yerinde olacaktır. Tüm yaratılmışa rahmet olarak Peygamber sadece onların içinde olanı dışarı çıkartmaktadır. Nefisleri pür ve hazır olanlar onu alabilecektir ve böylesine güzel nefislerden güzellik zuhur edecektir. Öte yandan nefisleri temiz olmayanlar ve hazır olmayanlar ise onu reddedecek ve kendi içlerindeki çirkinliği ortaya çıkaracaklardır:

Muhammed'in gelişi inananlar için bir lütuf olduğuna göre inananlar bundan ne alacak? "İnkâr edenlere gelince onları korkutsan da korkutmasan da birdir, inanmazlar." (Bakara, 6). Ebû Cehil ya da Ebû Leheb, "Resûlüm, biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik." (Enbiyâ, 107) âyetinden ne fayda buldu? Görmez misin ki Muhammed tüm dünyanın huzur güneşidir ve tüm âlemlere rahmet olarak gelmiştir. Ne var ki güneş ışığı çöplüğe vurunca iğrenç bir koku doğuyor ondan. Bu güneşin kabahati değildir. Ancak o şeylerin kaynağından ve çevresinden gelen kabahat ve kusurlardır.²⁷

Bu nedenle nefsi "gülistanlık" olanlar, Peygamber'in rehberliği ve rahmeti dairesine girerler. Böyle bir kişi Peygamber'i takip ederek ve mânevî yolda ilerleyerek kendi mükemmelliğine ulaştığında, yolun sonunda Peygamber'i, onu elinden tutup Hesap Günü eşliğine götürmek üzere kendisini beklerken bulacaktır.

İnsan bu durağa vardığında -bu ilim şarabının sarhoşluğu- sarhoşluğun mükemmelliğine ve kendi fâniliğinin sonuna vardığında, Muhammed'in ruhu -"Size kendinizden bir Peygamber geldi." (Tevbe, 128)- ona görünür olur. "Mübârek olan kişi beni gören ve bana inanandır." Başka zenginliklere benzemeyen bir zenginlik bulur. Her kim ki kendini bilirse, Muhammed'in ruhunu bilir. Her kim ki Muhammed'in ruhunu bilirse, Allah'ın hakikatini bilme yolundaki esas gayenin adımını atmıştır. "Beni gören Hakikati görmüştür." sözü de bu mânâyı taşımaktadır.²⁸

²⁷ 'Aynu'l-Kudât, Temhidat, 185-186, § 243.

²⁸ 'Aynu'l-Kudât, Temhidat, 56-57, § 77.

hz. MEVLÂNÂ'da
PEYGAMBER (sav)
sevgisi

*Nefes Yayıncılık A.Ş. olarak,
Kerim Eğitim Kültür ve Sağlık Vakfı ve
TÜRKKAD Türk Kadınları Kültür Derneği adına hazırlamış olduğumuz
“DOST” - İslâm’a Hizmet Ödülleri takdimi gecesi hâtıra kitabının
“Peygamberin Özledikleri: Hz. Mevlânâ ve İnsan-ı Kâmilde Peygamber Sevgisi” başlıklı
13. sayısını kitaplığınızda yer almak üzere sizlere takdim etmekten
büyük mutluluk duymaktayız.*

*Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tümünün veya içeriğinin herhangi bir bölümünün yayıncının yazılı izni
olmadan, fotokopi dahil, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.*

© Kerim Eğitim Kültür ve Sağlık Vakfı

*Kitapta müze envanterlerine kayıtlı görsellerin yayın izni sadece bu kitap için
Kerim Vakfı adına alınmış olup ilgili kurumlardan izin alınmadan
hiçbir şekilde kopyalanamaz ve kullanılamaz.*